

Årsberetning 2001

Neonatalikliniken GN

Neonataalklinikken varetager behandling af nyfødte på lands- og landsdelsniveau for Østdanmark (ca. 60 % af indlæggelserne), samt lokalfunktion for H:S.

De væsentligste opgaver er behandling af ekstremt tidligt fødte børn, intensiv behandling af syge nyfødte, samt præ- og postoperativ behandling af nyfødte børn med misdannelser til børnekirurgisk, neurokirurgisk eller hjertekirurgisk behandling og fremover intensiv behandling af børn op til 1 års alder.

Organisation

Neonataalklinikken GN i Juliane Marie Centret for Børn, Kvinder og Forplantning er organiseret i 3 tværfaglige kliniske team til varetagelse af hele patientforløb. Hvert team består af en afdelingssygeplejerske, en ass. afdelingssygeplejerske, en klinisk vejleder, omkring 40 sygeplejестillinger, 3 speciallæger, 2 reservelæger, 1 sekretær og 1 hospitalslaborant. De fleste patientgrupper er fælles for alle team, men hvert team har også et fagligt speciale: team 1 varetager pleje og behandling af børn med neurologiske sygdomme (f.eks. svær asfyksi, kramper, hydrocephalus og myelomeningocele), team 2 varetager pleje og behandling af børn med kirurgiske lidelser (f.eks. øsofagusatresi, diafragmahernie og nekrotiserende enterokolitis), og team 3 varetager pleje og behandling af børn med hjertesygdomme.

Klinikledelsen udgøres af fung. klinikchef, professor Gorm Greisen og oversygeplejerske Mette Andersen, som også er afdelingssygeplejerske i team 1.

Klinikrådet udgøres af fung. klinikchef, professor, overlæge, dr.med. Gorm Greisen, overlæge Finn Jonsbo, oversygeplejerske Mette Andersen, afdelingssygeplejerske Lisbeth Steenberg, klinisk oversygeplejerske Janne Weis.

Indretning

Neonataalklinikken omfatter 3 afsnit på 2. sal i Sydflyjens opgang 5:

Afsnit 5021 rummer 2 intensivstuer, kontorer m.v.

Afsnit 5023 rummer team 1 og team 2 samt ambulatorium

Afsnit 5024 rummer team 3 samt 2 forældreværelser med bad og køkken / opholdsrum

Neonataalklinikken har i 2001 fået forbedret forholdene ved indretning af 2 nye intensivstuer på afsnit 5021, heraf en stue med sluse. Det tillader behandling af børn med luftbårne smitsomme sygdomme og børn som skal beskyttelsesisoleres. Resten af klinikken har måttet rykke sammen og vi ser frem til genhusning af kontorfunktioner i MacDonald bygningen i september 2002. Dette vil forhåbenligvis give plads til flere stuer til børn og deres mødre på afsnit 5021. Patienthotel og gæsteværelser tages jævnlig i brug.

Patientbehandling og statistik

Indlæggelser de seneste 6 år (fra Grønt System)						
	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Indlæggelser	998	1041	1066	1115	1104	1066
Sengedage	10.312	10.337	11.461	11.887	11944	11174
Gns. liggetid	10,3	9,9	10,8	10,6	10,8	10,5

Behandlede børn i 2000 fordelt på gestationsaldergrupper (fra NeoBasen)									
GA	Antal			Respirator		Nasal-CPAP		Parenteral ernæring	
	Børn	Indlæggelser	Sengedage	Børn	Dage	Børn	Dage	Børn	Dage
< 28 uger	123	138	4004	66	678	122	2862	71	971
28-32 uger	115	117	2183	35	218	100	1232	36	462
33-36 uger	291	310	2612	40	150	142	421	26	150
> 37 uger	456	495	2005	107	379	168	396	33	230
Total	985	1060	10804	248	1425	532	4911	166	1813

Opgørelserne i de 3 tabeller er baseret på data hentet fra registreringer i NeoBase og Grønt System. Da grundlaget for registreringerne er forskellige vil tallene udvise mindre uoverensstemmelser. (NeoBasen skærer årgangene efter om barnet er indlagt i 2000 I GS beregnes sengedage svarende til kalenderåret. Der er på opgørelsestidspunktet nogle børn, der endnu ikke er færdigregistrerede i NeoBasen)

Region	1998		1999		2000		2001	
	Sengedage	Intensive dage	Sengedage	Intensive dage	Sengedage	Intensive dage	Sengedage	Intensive dage
H:S	5666	724	6226	877	6183	984	5407	1171
Københavns amt	2047	577	1777	673	1692	672	1493	679
Frederiksborg amt	1100	385	913	371	1018	429	880	498
Roskilde amt	1031	386	769	339	754	336	577	243
Vestsj. amt	564	257	433	173	603	256	1012	383
Storstrøms amt	628	212	939	403	836	349	933	375
Bornholms amt	99	9	285	43	180	37	261	53
Grønland	56	32	141	29	72	31	276	35
Færøerne	9	2	80	34	275	111	53	17
Øvrige	64	30	324	152	331	158	282	191
Total	11.495	2.724	11887	3.094	11944	3363	11174	3645

Udviklingsprojekter:

Procedurevejledninger

Procedurevejledninger på Rigshospitalets Intranet har nu eksisteret i sin nuværende form i godt 1 år. Neonatalafdeling var med fra starten, idet vi blev udvalgt til at være med i udvikling af programmet. Vi er en del af et stort projekt, hvor alle afdelinger på RH skal lægge deres vejledninger på det interne net, således at medarbejdere på forskellige klinikker kan kigge i hinandens instrukser. Et godt og fornuftigt initiativ, således at hospitalet fungerer som en samlet enhed. Vores gamle instruks, som er tilbage fra ca. 94, blev samtidigt lagt på hylden for et år siden, idet vi ikke kunne køre 2 vejledninger. Det var tidligere muligt at sende den gamle instruks til andre børneafdelinger og desuden at få den i hånden på en diskette. Mange afdelinger benyttede sig af denne service. Vi har fra starten gjort opmærksom på, at vi ønskede samme service i det nye system. Indenfor kortere tid vil vores procedurevejledninger forsøgsvis blive lagt ud på *Internettet* foreløbigt i en testversion. Hvis det falder heldigt ud, vil udvalgte personer og afdelinger kunne læse vores instruks på det store net. Vi venter således på denne test. Når vi kommer dertil, at vi har en internetløsning som fungerer efter hensigten, vil vores samarbejdspartnere på hospitalerne i Danmark, Grønland og Færøerne blive orienteret.

Scanning af journaler

I 2000 blev alle journaler fra 1993 til 2000 scannet ind på CD-rom på neonataalklinikken. Pladsmangel på neonataalklinikken var en af årsagerne til, at vi deltog i dette projekt. Desuden havde vi forhåbning om, at det ville lette tilgangen til de gamle støvede journaler.

I løbet af godt 5 måneder med hjælp af et hold studenter, blev alle vores journaler sorteret og sendt til scanning. Projektet er afsluttet og vi har nu journaltilgang on line på alle journaler i 1998 og i 1999. Før 1998 skal vi ned i centralarkivet og finde den aktuelle CD-rom.

Det er en fordel at læse journaler på PC, og undgå at finde de gamle journaler frem. Det kan dog være svært på PC at overskue en journal på mere end 200 sider, enkelte journaler er blevet scannet ned uden at overholde den ønskede orden og vi må indrømme at enkelte journaler er forsvundet under processen. Efter at det tidligere arkivrum er blevet totalt renoveret, har vi nu taget stuen i brug som intensiv behandlingstue. Projektet med nedscanning af journaler er blevet stoppet på grund af mangel på penge, og det er blevet meget besværligt for vores sekretærer, at de må til centralarkivet for at finde de aktuelle CD-rommer på journaler før 1998. Vi håber således på, at så snart der igen findes penge på hospitalet, at vi får mulighed for, at få alle gamle journaler on line, og at journaler kan scannes ind løbende.

Klinisk sparring

Dette startede i juni 2001. Baggrunden for indførelse af klinisk sparring var bl.a krav om øget kontrol ved medicingivning. I den forbindelse blev udarbejdet retningslinier for patientsikker medicinadministration hvori fremgår præcist:

- hvordan den ordinerede medicin udregnes af læge og sygeplejerske
- hvordan fremstillingen af stamopløsningen kontrolleres af to sygeplejersker
- hvordan to sygeplejersker (sparringspartnere) checker den iv-medicin der skal gives
- hvordan begge disse sygeplejersker signerer på medicinskemaet
- hvordan medicinskemaerne gennemgås ved hvert vagtskifte
- hvordan medicinpumpernes indstilling kontrolleres ved hvert vagtskifte

Alle sygeplejersker har en sparringspartner – til hver vagt er det planlagt hvem der er sparringspartnere.

Klinisk sparring havde desuden det formål at nye og gamle sygeplejersker kunne drage nytte af hinandens kompetencer i det daglige arbejde og på den måde udvikle samarbejdet og give rum for faglig udvikling. Efter tre måneder, i september, skulle ordningen evalueres og alle sygeplejersker fik udleveret spørgeskema til dette. Der var tilfredshed med ordningen, men mange mente der skulle lidt mere tid til at få det rigtig implementeret i afdelingen. Medicindelen viste sig, at være det der ifølge evalueringsskemaerne, fungerede bedst i det daglige arbejde.

Smertes

Smertegruppen genopstod, efter nogle års pause, som en tværfaglig gruppe bestående af sygeplejersker fra alle tre teams samt en læge.

I gruppen har vi arbejdet ud fra de tværfaglige kvalitetsmål der allerede var lavet på smerteområdet i forbindelse med afdelingens tværfaglige målsætning. Dette arbejde har i 2001 resulteret i:

oversættelse af smertescoringsskemaer

udarbejdet smertescoringsskema til brug på GN

lavet spørgeskema omkring smerter som er udleveret til alle sygeplejersker i afdelingen

efterfølgende gennemgået disse skemaer for at afdække vidensniveauet

haft fire "åbent hus" arrangementer for alt personale med undervisning i smerter

udarbejdet forældrefolder omkring smerter, smertescoring og smertebehandling

GN's transporthold

Siden Neonataalklinikken transportordning startede i 1998, har antallet af transporter været jævnt stigende. Ordningen bliver brugt af alle de børneafdelinger vi samarbejder med og har nok nået sit naturlige omfang.

Årstal	Antal transporter
1998	14
1999	60
2000	74
2001	115

Intensiv behandling af børn, der er lidt større/ældre (PICU-projekt)

Rigshospitalet har nu givet ressourcer til etablering af intensiv behandling af børn i Juliane Marie Centret. Det giver mulighed for at styrke sygepleje- og speciallægedækningen på neonataalklinikken, og giver også ressourcer til Pædiatrisk klinik 2 og børneanæstesi. Det er foreløbigt aftalt at børn under 1 år behandles på neonataalklinikken, børn over 1 år på abdominalcentrets intensivafdeling. Målet er at børn med behov for intensiv behandling ikke må afvises fra Rigshospitalet, behandlingskvaliteten skal fastholdes eller forbedres og at samarbejdet mellem intensivafdelingerne skal styrkes.

ECMO

I år 2001 havde vi 4 børn i ECMO (Extra Corporal Membran Oxygenation) på GN. I alt har vi dermed haft 37 børn i ECMO siden starten i efteråret 1995.

Uddannelse

Neonataalklinikken har i flere år gennemført et modulopbygget oplærings- og kompetanceudviklingsprogram for sygeplejersker. Uddannelsen bygger på Patricia Benner's beskrivelse af kompetancestigen som model for sygeplejerskernes faglige og personlige udvikling.

MODUL 1A, som fokuserer på væsentlige emner inden for basal neonatal pleje og behandling, består af 14 teoridage fordelt over 4 måneder samt 8 ugers oplæring i praksis. Modul 1A gennemgås af alle nyansatte sygeplejersker i afdelingen. Pga opnormering i løbet af 2001 har der været en speciel stor gruppe nyansatte sygeplejersker, der har gennemgået modul 1A. I 2001 drejede det sig om 48 sygeplejersker.

Som noget nyt blev modul 1 a styrket ved tilbud om intern sygeplejefaglig vejledning i forbindelse med oplæringsprogrammet. 2 uddannede sygeplejefaglige vejledere i afdelingen – oversygeplejerske Mette Andersen og sygeplejevejleder Tine Vilsbøll – har gennemført vejledning for 3 hold.

MODUL 1B bestående af 7 dages teori og 4 ugers oplæring i praksis er i år gennemgået af 14 sygeplejersker, som dermed har fået basis for selvstændig pleje af høj-intensive børn og deres forældre i afdelingen.

MODUL 2, som er 2. modul i videreuddannelsen til Neonatal Ekspertsygeplejerske, blev afsluttet i januar 2000. Et nyt modul 2 afholdtes fra efteråret 2000 og afsluttedes i januar 2001. I 2001 valgte vi at bruge uddannelsesressourcerne på basal og intensiv oplæring og afholdt derfor ikke noget modul 2. Modulet er planlagt til efteråret 2002.

MODUL 3, som sigter mod faglig og personlig udvikling, blev afholdt som planlagt i uge 22 år 2001. Modulet strækker sig over 5 dage. Der deltog 8 af afdelingens erfarne sygeplejersker.

MODUL 4 handler om udvikling og visioner. Et nyt modul 4 var planlagt til efteråret 2001 men blev pga. fokuseringen på basal og intensiv oplæring ikke afholdt. Forventes afholdt i efteråret 2002.

Fra januar 2000 oprettedes en stilling som klinisk udviklingssygeplejerske. Arbejdsområdet omfatter bl.a. planlægning og formidling af undervisning og kompetenceudvikling. I 2001 blev det nødvendigt at den kliniske udviklingssygeplejerske påtog sig opgaven som leder af team 3.

6 sygeplejersker har gennemført den intensive specialuddannelse. 1 sygeplejersker har gennemført suppleringskurset til Intensiv Special uddannelse og er i gang med at skrive afsluttende opgave. 3 sygeplejersker har afsluttet den Pædiatriske efteruddannelse.

1 sygeplejevejleder er under uddannelse til sygeplejefaglig vejleder

2 sygeplejersker er påbegyndt uddannelsen til NIDCAP-observatør

10 sygeplejersker har deltaget i Rigshospitalets tilbud om faglig vejledning.

4 læger er under expertuddannelse i neonatologi

Temadage

I 2001 afholdt vi 3 teamdage relateret til kompetenceudviklingsprogrammet. Emnerne var: Hjerterbørn, børn med neurologiske problemer samt kirurgiske børn. Endvidere afholdt vi en temaaften om etiske dilemmaer og beslutningsprocesser i afdelingen

Som en udspringer af de svære etiske dilemmaer vi ofte står i – samt som opfølgning på arbejdsmiljørapporten – har vi etableret faste tværfaglige refleksionsmøder i alle tre team med deltagelse af psykolog.

Formålet med disse møder er:

- At den enkelte får mulighed for at redegøre for hvad han/hun har oplevet som vanskeligt
- At dette bliver hørt
- At skabe rum for fælles refleksion
- At skabe baggrund for forbedringer

Forældreaftener for forældre til for tidligt fødte børn

Siden starten af 2000 har Neonataalklinikken afholdt forældreaftener for forældre, som har haft et for tidligt født barn indlagt på Neonataalklinikken. Aftenerne er et tilbud, som giver forældre mulighed for at komme til klarhed omkring nogle af de tanker, de gør sig om deres for tidligt fødte barn og mulighed for at mødes med andre forældre. Dette er fortsat i 2001.

Forskning

Egne projekter

- Nær-infrarød måling af venøs saturation (Rikke Bay Hansen)

- Måling af tyndtarmens transittid (Susan Bodé)
- Måling af laktat i hjernen før fødslen med magnet ressonans spektroskopi (Helle Leth)
- Evaluering af tidligt hjemmeophold (Dorthe Mai)
- ETFOL-5år (Bo Mølholm Hansen og Barbara Hoff)
-

Multicenterstudier

- N-acetyl-cystein mod BPD hos børn < 1000 g (Finn Jonsbo)
- Tidlig diagnostik af RDS (Mette Arrøe)

Publikationsliste 2001

Arrøe M, Steensgaard J, Greisen G. Akut overflyttelse af nyfødte børn – hente eller bringe? Ugeskr Læger. 2001;163:1093-7.

Dinesen SJ, Greisen G. Quality of life in young adults with very low birth weight. Arch Dis Child Fetal Neonatal Ed. 2001;85:F165-9.

Greisen G. Afkøling som behandling efter asfyksi ved fødslen. Läkartidningen. 2001;4;98:1670-3.

Greisen G. Cerebral blood flow and energy metabolism in the developing brain. I Levene MI, Chervenak FA, Whittle M (eds) Fetal and neonatal neurology and neurosurgery. Churchill Livingstone, London, 2001. pp 139-154.

Greisen G. Er det klogt at give immunprofylakse mod respiratorisk syncytialvirusinfektion. Ugeskr Læger. 2001;163:6607.

Greisen G, Børch K. White matter injury in the preterm neonate: the role of perfusion. Dev Neurosci. 2001;23:209-12.

Greisen G, Vannucci RC. Is periventricular leucomalacia a result of hypoxic-ischaemic injury? Hypocapnia and the preterm brain. Biol Neonate. 2001;79:194-200.

Klamer A, Greisen G. Tidligere surfaktantbehandling – også til nasal CPAP behandlede, meget for tidligt fødte børn. Ugeskr Læger. 2001;163:7053-6.

Topp M, Uldall P, Greisen G. Cerebral palsy births in eastern Denmark, 1987--90: implications for neonatal care. Paediatr Perinat Epidemiol. 2001;15:271-7.

Regnskab 1998 - 2001 (løbende priser)				
	1998	1999	2000	2001
I alt personaleramme	44.210.900	44.643.800	47.647.100	51.289.100
Medicin	1.889.200	2.112.800	1.926.900	2.367.500
Andet	3.760.200	3.898.600	4.185.100	4.166.300
I alt driftsramme	5.649.400	6.011.400	6.112.000	6.533.800
Total	50.043.900	50.655.200	53.759.100	57.822.900

Adresse, telefon, fax og e-mail

	Telefon / Personsøger	E-mail
Fung. klin. chef, professor Gorm Greisen	35 45 43 20 / 35 45 13 26	greisen@rh.dk
Overlæge Finn Jonsbo	35 45 50 26 / 35 45 13 25	jonsbo@rh.dk

Oversygeplejerske Mette Andersen, team 1	35 45 58 28 / 35 45 82 92	rh02781@rh.dk
Afdelingssygeplejerske Lisbeth Steenberg, team 2	35 45 58 17 / 35 45 86 13	rh02783@rh.dk
Klinisk oversygeplejerske Janne Weis, team 3	35 45 58 16 / 35 45 86 14	rh04489@rh.dk
Ledende sekretær Hanne Krüger-Henriksen	35 45 43 27 / 35 45 82 80	rh04852@rh.dk
Afdelingslæge Mette Arrøe	35 45 58 12 / 35 45 13 30	rh02111@rh.dk
Afdelingslæge Susan Bodé	35 45 58 13 / 35 45 87 02	rh02108@rh.dk
Afdelingslæge Steen Hertel	35 45 58 11 / 35 45 87 03	rh02403@rh.dk
Afdelingslæge Helle Leth	35 45 58 13 / 35 45 13 31	rh04849@rh.dk
Afdelingslæge Jes Reinholdt	35 45 58 11 / 35 45 13 29	rh09428@rh.dk
Afdelingslæge Lene Hyldahl Nielsen	35 45 58 13	rh11440@rh.dk
Afdelingslæge Thorkild Jacobsen	35 45 58 11	rh11253@rh.dk
Afdelingslæge Jesper Steensberg	35 45 58 12	rh12194@rh.dk
Afdelingslæge Mia Bjerager	35 45 58 12	rh12189@rh.dk

Neonataalklinikken GN5024, Juliane Marie Centret, Rigshospitalet, Blegdamsvej 9, 2100 København Ø
Telefon: 35 45 58 01 Fax: 35 45 50 25